

INFORMACIJA O STANJU ZAPOŠLJAVANJA

za period od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine

O SLUŽBI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanskog kantona/županije (skraćeno Služba za zapošljavanje HNK/HNŽ ili JUSZZHNŽ/HNK) utemeljena je na osnovu člana 8. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica (Službene novine Federacije BiH, Br 55/00) odlukom Skupštine kantona na sjednici 28. 3. 2002.g. (Narodne Novine HNK, broj 2/2002) za obavljanje poslova posredovanja u zapošljavanju i drugih poslova iz oblasti socijalne sigurnosti nezaposlenih osoba. Služba za zapošljavanje HNK/Ž obavlja sljedeće poslove (člana 5. Odluke):

- Posreduje pri zapošljavanju,
- Prati potrebe poslodavaca za zaposlenicima i informira nezaposlene i druge zainteresovane osobe o mogućnostima zapošljavanja,
- Provodi programe profesionalne orijentacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih osoba za njihovo zapošljavanje na odgovarajućim poslovima,
- Vodi evidencije na području zapošljavanja, u skladu sa važećim propisima,
- Izdaje radne dozvole stranim državljanima i osobama bez državljanstva po odobrenju Federalnog zavoda za zapošljavanje,
- Rješeva o pravima po osnovu nezaposlenosti,

Služba za zapošljavanje HNK/Ž ima dvostruku ulogu na tržištu rada:

- „upravnu“, putem koje se obezbjeđuju zakonom definirana prava nezaposlenih osoba, provjerava spremnost nezaposlenih osoba za traženje zaposlenja i izvode druge aktivnosti, čije osnovna karakteristika je zadovoljavanje uslova koji su definirani zakonima i drugim obavezujućim dokumentima, te
- „operativnu“ što podrazumijeva kreiranje željenih ishoda koji predstavljaju vrijednost za korisnike usluga JUSZZHNŽ/K – t.j. nezaposlenih osoba i/ili poslodavaca. Korisnici usluga ili klijenti su „primaoci“ ishoda poslovnih procesa, a uz to treba da imaju ključnu ulogu u definiranju tih usluga.

Korištena metodologija za izračun stopa zaposlenosti i nezaposlenosti vršena je prema registrovanoj zaposlenosti i nezaposlenosti. Registrovana zaposlenost su podaci koje na dan 31.12. referentne godine izdaje Porezna uprava FBiH a podrazumjeva registrovane osobe (sa prebivalištem u općini Jablanica) u radnom odnosu (prijavljene osobe na obavezne doprinose, zdravstveno osiguranje, penziono osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti) na kraju referentne godine. Registrovana nezaposlenost su podaci Službi za zapošljavanje i to onih osoba koje su bile evidentirane na evidenciji nezaposlenih na dan 31.12. referentne godine. Stopa nezaposlenosti izračunava se kao odnos broja nezaposlenih prema zbiru broja zaposlenih i nezaposlenih, tj. predstavlja učešće registrovanih nezaposlenih u radnoj snazi, koja je radno sposobna. Stopa zaposlenosti izračunava se kao učešće broja zaposlenih prema broju radno aktivnog stanovništva.

A- ZAPOSLENOST

Prema podacima Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor Općine Jablanica na području općine su registrovana 250 poslovna subjekta¹, i to:

- državna preduzeća 8
- javne ustanove i agencije 9
- pravna lica (d.o.o., d.d.) 23
- samostalni poreski obaveznici:
 - Ugostiteljske radnje 38
 - Samostalni prevoznici(19) i taxi prevoznici(12) 31
 - Obrtničke radnje 102
 - Trgovačke radnje 35
 - Ustanove (apoteke,zadruga,ordinacije) 4

Prema statističkim podacima tj. konačnim rezultatima popisa stanovništva iz 2013.godine, te Procjene broja stanovnika prema starosnoj strukturi na dan 31.08.2019. godine, na području općine Jablanica živi 9658 stanovnika.² U starosnoj dobi od 15 do 65 godine, dakle, radno sposobnog stanovništva je 6830 stanovnika. Prema statističkim podacima na dan 31.12.2019. godine, na području općine Jablanica zaposleno je 2530 lica.³ Dakle, u odnosu na 2018. godinu broj radnih mjesta povećan je za 86 lica. Broj registrovanih nezaposlenih osoba na dan 31.12.2019. godine na području Jablanice je 1985 i manji je za 133 lica u odnosu na 31.12.2018. godine. (2118 nezaposlenih osoba)

Imajući u vidu pomenute statističke podatke može se konstatovati da je stopa nezaposlenosti na području općine Jablanica 44,00 % a stopa zaposlenosti 37,00 %

Godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
% zaposlenosti	31,1	31,2	32,2	35,2	35,15	37,0
% nezaposlenosti	51,4	51,5	49,9	46,2	46,4	44,0

Pregled kretanja stopa u posljednjih 5 godina

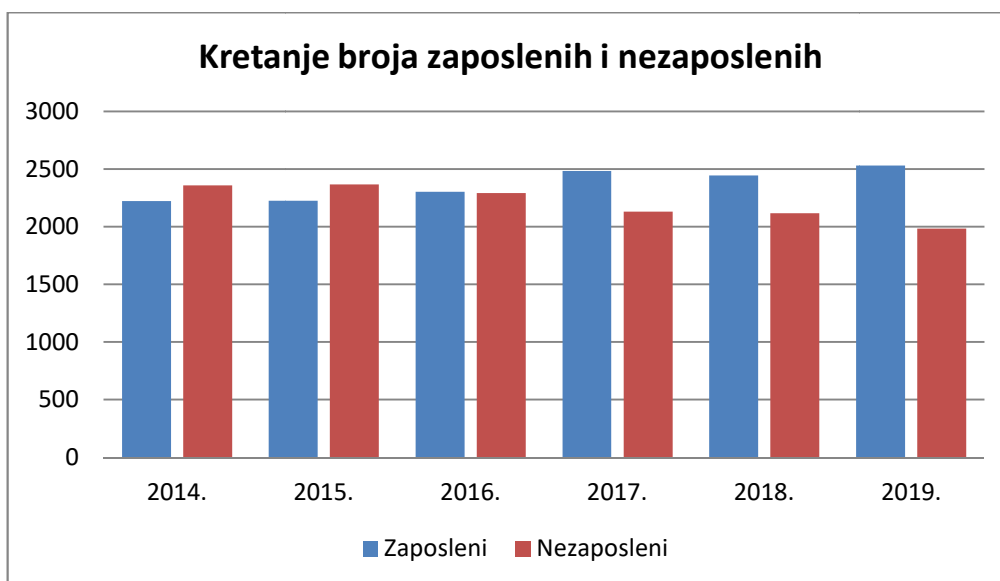
godina	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Zaposleni	2222	2225	2303	2484	2444	2530
Nezaposleni	2358	2368	2293	2132	2118	1985

Pregled broja zaposlenih i nezaposlenih za period 2014.-2019.

¹ Podaci [Službe za lokalni ekonomski razvoj i investicije, finansije i trezor](#) na dan 31.12.2019.

² <http://fzs.ba/index.php/publikacije/saopćenjapriopćenja/stanovništvo-i-registar/> od 31.08.2019.

³ Podaci Porezne uprave na dan 31.12.2019.

Poredeći ove podatke sa podacima iz 2018. godine može se konstatovati da je stopa zaposlenosti u blagom porastu za 1,85 %, a također i stopa nezaposlenosti u blagom padu za 2,4 procenta.

U pogledu „rada na crno“ nema značajnijih pomaka u njegovom suzbijanju i pored primjetno značajnijeg angažovanja inspekcije rada u vršenju kontrola. U više navrata inspekcija rada je vršila nadzore kod privrednih subjekata na području općine Jablanica, te je u tom periodu evidentirano povećano zapošljavanje, međutim odmah nakon kontrolnih nalaza inspekcije, dolazilo je do otpuštanja radnika. Ova pojava posebno je primjetna u vrijeme ljetne turističke sezone kod samostalnih poreskih obaveznika koji obavljaju ugostiteljsku djelatnost. Prema slobodnoj procjeni oko 300 do 350 radnika je neprijavljeno.

B - NEZAPOSLENOST

31.12.2019. na evidenciji nezaposlenih biroa rada Jablanica evidentirano je 1985 lica. U poređenju sa stanjem na kraju 2018. godine možemo konstatovati da je došlo do smanjenja broja nezaposlenih osoba evidentiranih kod biroa rada Jablanica za 133 lica. Kretanje broja nezaposlenih osoba evidentiranih kod biroa rada Jablanica prikazano je u sljedećoj tabeli:

	2016.	2017.	2018.	I 2019.	II 2019.	III 2019.	IV 2019.	V 2019.	VI 2019.	VII 2019.	VIII 2019.	IX 2019.	X 2019.	XI 2019.	XII 2019.
Broj nezaposlenih	2293	2132	2118	2088	2057	2036	1956	1962	1950	1952	1959	1944	1972	1992	1985

(broj nezaposlenih po mjesecima u 2019.godini)

Broj novoprijavljenih osoba na evidenciju po mjesecima u 2019. prikazan je u sljedećoj tabeli:

	2018.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO 2019.
Broj novoprijav.	733	53	30	35	42	63	45	90	62	63	78	75	49	685
Žena	361	20	9	11	19	31	21	55	26	26	33	27	23	301

Ustaljeni trend povećanog priliva nezaposlenih na evidenciju u prvim mjesecima godine objašnjava se završetkom građevinske sezone kada građevinske firme odjavljuju određen broj radnika i šalju ih na evidenciju kako bi ostvarili prava po osnovu privremene nezaposlenosti. Veći broj nezaposlenih osoba evidentiran je u julu što je već tradicionalno, obzirom da se na biro prijave osobe pedagoških usmjerenja koje imaju radne odnose zasnovane na određeno radno vrijeme tj. do kraja školske godine. U ovom mjesecu evidentirane su i osobe koje se prvi put prijavljuju na evidenciju po osnovu završenog redovnog srednjoškolskog obrazovanja a nisu upisale fakultete.

U izvještajnom periodu na evidenciju nezaposlenih prijavilo se 685 osoba, za 48 osoba manje u odnosu na 2018. godinu, od toga 522 osobe su one kojima je prestao radni odnos. Ostali dio novoprijavljenih osoba bio je po razlozima kako slijedi: 72 osoba završile su redovno školovanje, 14 osoba je prekinulo redovno školovanje (prekid srednjeg obrazovanja i ispisanice sa fakulteta), 11 osoba je došlo preseljenjem na područje naše općine kao i 43 osoba po povratku iz inostranstva, preostale 23 osobe prijavile su se po drugim raznim osnovama

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	UKUPNO 2019.
Broj novoprijav.	53	30	35	42	63	45	90	62	63	78	75	49	685
Po osn. prest rad. odnosa	42	17	28	30	53	27	71	50	54	57	59	34	522

Struktura broja nezaposlenih osoba prijavljenih na evidenciju kod biroa rada po razlogu prestanka radnog odnosa za period od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine je sljedeća:

- Sporazumni prestanak 88
- Istek ugovora o radu 253
- Povredna radne dužnosti 6
- Pismena izjava o prestanku 29
- Prestanak rada radne organizacije, stečaj i likvidacija 30
- Zbog ekonomskih i organizacionih razloga, tehnološki višak 98
- Ostalo 18

U kvalifikacionoj strukturi nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju izvještajnog perioda evidentirano je 1985 lica od toga žena 1101 (55,00 %) po broju kako slijedi:

Stepen obrazovanja	1	2	3	4	5	6	6 ₂	7 ₁	7 ₂	8	UKUPNO
UKUPNO	435	38	702	586	3	16	57	119	29	0	1985
Od toga žena	272	18	300	360	1	12	31	86	21	0	1101

(Kvalifikaciona struktura nezaposlenih u 2019.godini)

Što se tiče kvalifikacione strukture nezaposlenih kako se može primjetiti polovinu čine žene, najveći broj nezaposlenih je sa trećim stepenom obrazovanja (KV) što je djelimično i rezultata planova i programa obrazovnih institucija na području našeg kantona, zatim slijede osobe sa srednjom stručnom spremom, a potom osobe bez stručne spreme tj. nekvalifikovani radnici ili radnici bez zanimanja što u ukupnom iznosu nezaposlenih iznosi 22%. Što se tiče osoba sa višom i visokom stručnom spremom uključujući i osobe koje su stekle zvanja bachelora (bečelora) po bolonjskom programu, njihov udio u ukupnoj strukturi nezaposlenih iznosi 8,8 %.

	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Broj VSS prijavljeni prvi put na evidenciju(6 ₂ ,7 ₁ ,7 ₂ stepen)	48	63	52	36	49	39	42	49	44

(broj osoba sa VSS po godinama)

Pogledom na tabelu možemo konstatovati da je udio osoba VSS stepena obrazovanja u konstatni sa odstupanjima do nekih 10 osoba. Pozitivna promjena u strukturi zanimanja može biti i signal da su kako roditelji tako i srednjoškcolci počeli pratiti kretanja na tržištu rada i upisivati one fakultet koji se smatraju deficitarnim, uzmemo li u obzir da su se dosadašnja najbrojnija zanimanja diplomiranog ekonimste i pravnika kao i zanimanja pedagoških usmjeranja u mnogome smanjila kao izbor studenata. Pored svega, nažalost očigledna je hiperprodukcija određenih kadrova koji će zbog neusklađenosti tržišta rada i obrazovnih planova i programa u narednom periodu veoma teško pronaći zaposlenje u struci. U narednom periodu očekujemo dodatni pritisak za zapošljavanje pomenute kategorije nezaposlenih osoba, te smatramo da mjere aktivne politike zapošljavanja treba usmjeriti ka zapošljavanju ove ciljne grupe prvenstveno radi sticanja neophodnog iskustva, a zbog povećanja konkurentnosti na tržištu rada.

NAZIV ZANIMANJA	UKUPNO	OD TOGA ŽENA
<u>1. i 2. STEPEN OBRAZOVANJA</u>		
Radnik za jednostavne poslove	436	272
Šivač /krojač	8	7
Pomoćni zidar	4	0
<u>3. STEPEN OBRAZOVANJA</u>		
Prodavač	191	137
Konobar	80	17
Zidar	40	8
Automehaničar	32	0
Kamenorezac	30	0
Frizer	53	50
Keramičar	20	0
Vozač	24	0
<u>4. STEPEN OBRAZOVANJA</u>		
Maturant gimnazije	144	93
Elektrotehničar	82	38
Ugostiteljsko- turistički tehničar	137	78
Ekonomski tehničar/Službenik u knjigovodstvu/Knjigovođa	62	49
Mašinski tehničar	37	12
<u>6₁ STEPEN OBRAZOVANJA</u>		
Ekonomista	5	4
Informatičar	2	1
Nastavnici/profesori	5	2
<u>6_{2,7,1} i 7₂ STEPEN OBRAZOVANJA</u>		
Pravnik	29	25
Ekonomista	17	11
Psiholog	9	1
Inženjer poljoprivrede i agronomije	17	11
Profesor razredne nastave	8	7
Profesor engleskog jezika	8	6
Profesor historije	6	3
Ostali nastavnici i profesori	29	18
Mašinski inženjer	14	4
Inženjer građevine	11	7

Pregled broja nezaposlenih osoba na evidenciji po najbrojnijim zanimanjima za 2019.

Iz navedene kvalifikacione strukture najčešćih zanimanja može se zaključiti da su zanimanja najvećeg broja nezaposlenih osoba vezana za blizinu obrazovnih institucija i samim tim i veću mogućnost pohađanja istih. Tako možemo primjetiti da su pravnici, ekonomisti, pedagozi, psiholozi, nastavnici i profesori kadrovi Univerziteta Džemal Bijedić – Mostar, dok su zanimanja sa nižim stepenom obrazovanja 3. i 4. stepen, tj. KV i SSS zanimanja čije se obrazovanje stiče u jablaničkoj i konjičkoj srednjoj školi. Evidentno je da postoji disproporcija kadrova na evidenciji nezaposlenih osoba i tržišta rada, to prije svega uslovljava politika Ministarstva obrazovanja u smislu davanja saglasnosti za organizovanje i uvođenje novih zanimanja kao i davanje saglasnosti na nove školske planove i programe. Uposlenici Službe za zapošljavanje kao i našeg biroa rada ulažu maksimalne napore u informisanju i buđenju svijesti kod srednjoškolaca koji upisuju fakultete, tako da se svake godine sa maturantima organizuje informativni čas o stanju na berzi rada i zanimanjima koja su kako suficitarna tako i deficitarna. Primjetno je da se učenici nerjetko odlučuju za fakultete čija su zanimanja suficitarna iako su svjeni i obavješteni da tih zanimanja na evidenciji ima mnogo. Na primjer postoji veliki deficit za zanimanja profesora matematike, fizike, inženjera građevine, farmaceuta a izuzetno mali broj učenika se odluči da upisuje navedene fakultete, da li se radi o principu koji nažalost postaje trend „bitno je imati diplomu“ a ne znati kuda dalje sa tom diplomom ostavljamo kao temu za raspravu stručnjacima iz oblasti sociologije.

U izvještajnom periodu na evidenciji nezaposlenih prosječno je bilo evidentirano 713 osoba bez radnog iskustva, od toga 446 žena. Poredeći podatke sa prošlom godinom došlo je do smanjenja broja osoba bez radnog iskustva za 86 osoba u prosjeku. Primjetan je trend smanjenja osoba bez radnog iskustva. Najviše je osoba KV radnika, zatim osoba sa SSS i NK radnika. Kvalifikaciona struktura osoba bez radnog staža po mjesecima u 2019. godini prikazana je u sljedećoj tabeli:

MJESEC	UKUPNO	od toga žena	STEPEN STRUČNOG OBRAZOVANJA								
			1	2	3	4	5	6 ₁	6 ₂	7 ₁	7 ₂
Januar	758	461	182	9	238	206	0	4	30	66	23
Februar	751	459	183	9	235	202	0	4	30	65	23
Mart	735	453	182	8	230	200	0	4	29	61	21
April	709	444	178	8	219	200	0	4	26	56	18
Maj	702	441	177	8	220	201	0	4	25	52	15
Juni	715	445	177	9	225	207	0	4	26	52	15
Juli	707	446	176	8	220	207	0	4	27	51	14
Avgust	704	444	171	8	217	211	0	4	28	52	13
Septembar	698	443	172	8	215	207	0	4	28	52	12
Oktobar	696	444	169	8	211	207	0	4	29	54	14
Novembar	693	441	169	8	210	203	0	4	33	51	15
Decembar	692	441	171	8	207	199	0	4	36	50	17

Pregled osoba bez radnog iskustva u 2019.

Većina evidentiranih osoba sa visokom stručnom spremom je kroz programe sufinansiranja od strane Službe za zapošljavanje kao i kroz programe sufinansiranja od strane Općine Jablanica osiguralo jednu godinu radnog iskustva neophodnu za polaganje stručnih ispita i postizanja konkurentnosti na tržištu rada.

Na evidenciji nezaposlenih, u izvještajnom periodu, prosječno je bilo evidentirano 262 demobilisana borca, što je manje u odnosu na broj na kraju 2018.godine. Ovaj broj je varirao kako zbog Zakona o povoljnijem penzionisanju kada su se prijavljivali tako i onda kada su ostvarivali pravo penzionisanja kada su se odjavljivali sa evidencije. U 2019. godini oko 30 demobilisanih boraca iskoristilo je pravo na penziju putem ovog Zakona i tako bilo brisano sa evidencije nezaposlenih biroa rada Jablanica. Iz tabele je vidljiv trend opadanja broja demobilisanih boraca tokom izvještajne godine. Kretanje broja demobilisanih osoba po mjesecima za devet mjeseci tekuće godine prikazano je u sljedećoj tabeli:

	Prosjeak 2016.	Prosjeak 2017.	Prosjeak 2018.	Prosjeak 2019.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	331	302	276	262	275	274	271	265	263	263	259	262	261	258	254	249

(Broj demobilisanih osoba prijavljenih na evidenciji biroa rada Jablanica po mjesecima u 2019. godini)

Starosna struktura nezaposlenih osoba prijavljenih kod biroa rada Jablanica na kraju 2019. godine izgleda kako je predstavljeno u tabeli:

DOB		STUPANJ STRUČNOG OBRAZOVANJA										Ukupno			
		1	2	3	4	5	61	62	71	72	8				
15-19 god.	Ukupno:	9	0	19	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37
	Žena:	6	0	6	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
20-24 god.	Ukupno:	13	4	84	116	0	0	21	10	6	0	0	0	0	254
	Žena:	6	3	29	66	0	0	14	6	4	0	0	0	0	128
25-29 god.	Ukupno:	13	2	83	97	0	0	20	29	17	0	0	0	0	261
	Žena:	5	1	39	50	0	0	13	27	11	0	0	0	0	146
30-34 god.	Ukupno:	24	5	100	89	0	3	11	51	7	0	0	0	0	290
	Žena:	12	1	38	48	0	3	1	35	6	0	0	0	0	144
35-39 god.	Ukupno:	40	1	119	51	0	3	2	16	0	0	0	0	0	232
	Žena:	22	0	62	32	0	3	1	9	0	0	0	0	0	129
40-44 god.	Ukupno:	77	2	76	55	0	6	2	7	0	0	0	0	0	225
	Žena:	57	1	31	36	0	3	2	6	0	0	0	0	0	136
45-49 god.	Ukupno:	70	1	60	47	0	1	0	0	0	0	0	0	0	179
	Žena:	47	1	36	33	0	1	0	0	0	0	0	0	0	118
50-54 god.	Ukupno:	85	5	67	46	1	1	0	1	0	0	0	0	0	206
	Žena:	55	2	30	39	1	1	0	1	0	0	0	0	0	129
55-59 god.	Ukupno:	62	6	74	59	0	2	1	3	0	0	0	0	0	207
	Žena:	35	3	24	37	0	1	0	2	0	0	0	0	0	102
60-64 god.	Ukupno:	41	12	19	17	2	0	0	1	0	0	0	0	0	92
	Žena:	26	6	4	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50
> 65 god.	Ukupno:	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	Žena:	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
UKUPNO:		435	38	702	586	3	16	57	118	30	0	0	0	0	1985
ŽENA:		272	18	300	360	1	12	31	86	21	0	0	0	0	1101

(Starosna struktura nezaposlenih osoba za 2019.godinu)

Analizirajući predhodnu tabelu možemo zaključiti da je učešće mladih starosti 20 do 34 godine čak 42% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih. Aktivne mjere politike zapošljavanja trebalo bi usmjeriti prema ovim kategorijama u što većem obimu.

Iz pregleda po starosnoj dobi nezaposlenih osoba evidentno je da se veliki broj nezaposlenih lica nalazi u teško zapošljivoj kategoriji. Programi sufinansiranja teško zapošljivih osoba (osoba u starosnoj dobi više od 40) su poželjni i trebali bi u narednom periodu imati veći udio u ukupnim projektima sufinansiranja zapošljavanja.

Prema službenoj evidenciji evidentirana su 2 lica kojima je utvrđen status osoba koje traže promjenu zaposlenja prema Pravilniku o evidencijama.

C-ZAPOŠLJAVANJE

U periodu od 01.01.2019. do 31.12.2019. sa evidencije nezaposlenih brisano je ukupno 817 osoba (više za 66 lica u odnosu na prošlu godinu) od čega je 648 osoba brisano zbog zaposlenja.

<i>MJESEC</i>	<i>BRISANO SA EVIDENCIJE</i>	<i>ZAPOŠLENO SA EVIDENCIJE</i>
Januar	83	68
Februar	61	50
Mart	55	40
April	121	112
Maj	60	42
Juni	56	47
Juli	88	76
Avgust	55	36
Septembar	78	69
Oktobar	49	37
Novembar	55	38
Decembar	56	33
UKUPNO	817	648

U periodu od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine 648 lica su na područja općine Jablanica brisane sa evidencije zbog zasnivanja radnog odnosa, a što je za 76 lica više nego u 2018. godini. U istom periodu 522 lica na području općine Jablanica prijavilo se na evidenciju po osnovu prestanka radnog odnosa što je za 36 lica manje nego u 2018. godini.

Što se tiče ostalih razloga brisanja osoba sa evidencije najznačajniji razlozi su bili: penzionisanje 39 osoba, preseljenje na područje druge općine/države 90 osoba, smrt 7, navršeni 65 godina života 13 i ostali razlozi 20.

U 2019. godine poslodavci sa prostora općine Jablanica objavili su oko 30 javnih oglasa za prijem radnika u radni odnos. Objavljeni oglasi predviđali su zapošljavanje blizu 100 radnika na upražnjenim radnim mjestima, razlog malog obima oglašavanja slobodnih radni mjesta leži u u činjenici da niti jedan zakon ili podzakonski akt ne obavezuje poslodavca da izvrši prijavu slobodnog radnog mjesta nadležnoj službi za zapošljavanje te se okreću privatnim preporukama u odabiru potrebne radne snage. Primjetan je trend povećanog oglašavanja za potrebama radne snage a kroz razgovore sa poslodavcima saznali smo da se već nalaze u problemima oko angažovanja radne snage što zbog odlaska radnika u zemlje Zapadne evrope što relano i zbog niskih plata.

Kod svih prijava o slobodnim radnim mjestima biro rada je promptno djelovao, obavještavao nezaposlene o ponudama i slao ih kod poslodavaca na razgovore o mogućem zaposlenju.

U pogledu objavljivanja javnih oglasa treba napomenuti da smo u izvještajnom periodu zaprimili veliki broj konkursa od Službe za zapošljavanje i CISO centra, što je nezaposlenim osobama omogućilo uvid u široku ponudu slobodnih radnih mjesta na tržištu rada kako u BiH tako i u inozemstvu.

U predhodnoj godini podnesena su 2 zahtjeva za izdavanje radnih dozvola i oba su pozitivno riješena

Kao i ranijih godina zbog ograničenih budžetskih sredstava Službe za zapošljavanje HNK/Ž izostalo je pokretanje programa zapošljavanja u 2019. godini, a koji se sufinansiraju iz sredstava Službe. Zbog toga je realizacija programskih aktivnosti bila u direktnoj zavisnosti o raspoloživim finasijskim sredstvima Federalnog zavoda za zapošljavanje i drugih izvora. U nedostatku vlastitih sredstava i u ovom periodu su se provodili samo programi sufinansirani iz drugih izvora i to : sredstava FZZZ kao, sredstava Vlade FBiH i Vlade HNK

Federalni zavod za zapošljavanje je kontinuirano u toku izvještajne godine objavljivao javne pozive za učešće u Programu sufinansiranja zapošljavanja i to: Start UP, Prvo radno iskustvo, Prilika za sve, Tražim poslodavca, Sezonsko/Periodično zapošljavanje, Program zapošljavanja Roma. Po ovim programima sa područja naše podružnice obuhvaćeno je ukupno 36 lica. FZZZ u saradnji sa Vladom HNK realizovala program „Projekti i mogućnosti zapošljavanja djece šehida i poginulih branitelja“, s ciljem da se sufinansiranjem troškova neto plaće osoba iz ciljne skupine Programa doprinese njihovom uključivanju na tržište rada. Po našem mišljenju nije bilo dovoljno zainteresovanih poslodavaca koji su uzeli učešća , sa područja naše općine apliciralo je 2 poslodavaca i oba su prošli aplikacije i zaposlili su 2 osobe iz pomenute kategorije.

Također Vlada HNK je objavila javni poziv za sufinansiranje zapošljavanja pripravnika. Inače, projekt prijema pripravnika realiziran je u saradnji s Federalnim zavodom za zapošljavanje putem Službe za zapošljavanje HNK kojim se sufinansirao rad 100 pripravnika, dok je za njih 25 Vlada u cijelosti osigurala finansijska sredstva. Sa područja naše podružnice za odrađivanje pripravnčkog staža u organima Vlade HNK priliku su dobila 4 kandidata.

Općina Jablanica koja je nosilac BFC SEE certifikata – Općine sa povoljnim poslovnim okruženjem, već sedmu godinu zaredom, provodi Program poticaja zapošljavanja za što je do sada izdvojeno ukupno 1.115.000 KM.

U 2019. godini zbog kupovine zemljišta preduzeća Granit d.d. Jablanica u stečaju i u cilju sačuvanja 220 radnih mjesta ove godine Općina nije realizovala svoj Programu poticanja zapošljavanja malih i srednjih preduzeća.

U skladu sa Odlukom – programom o subvencioniranju volontera i zapošljavanja osoba s višim i visokim obrazovanjem do tri godine radnog iskustva Općina Jablanica sufinansirala je ukupno 18 volontera. Općina je također i sufinansirala nezaposlene osobe pedagoških usmjerenja u osnovnoj i srednjoj školi, ukupan broj volontera raspoređenih u školama je 6 osoba. Pored spomenutih volontera Općina Jablanica je sufinansirala i osobe VSS do 3 godine iskustva sa zasnivanjem radnog odnosa kod poslodavac sa područja općine, ukupno 20 osoba.

D- PRAVA ZA VRIJEME NEZAPOSLENOSTI

Briga o socijalnoj i materijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica za vrijeme privremene nezaposlenosti je jedna od bitnih funkcija Zavoda za zapošljavanje FBiH, a u skladu sa Zakonom o zapošljavanju i aktima Zavoda i Službe za zapošljavanje HNK nezaposlenim osobama obezbjeđuje se:

- Pravo na novčanu naknadu u zemlji i inostranstvu
- Zdravstvena zaštita
- Pravo na uplatu radnog staža do tri godine
- Druga prava

Pravo na novčanu naknadu stiče nezaposlena osoba koja u trenutku prestanka radnog odnosa ima najmanje osam mjeseci rada neprekidno ili osam mjeseci sa prekidima u posljednjih 18 mjeseci.

Visina novčane naknade čini 40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH u posljedna tri mjeseca prije prestanka radnog odnosa nezaposlene osobe, koju objavljuje Federalni zavod za statistiku.

U 2019. godini podnešeno je 221 zahtjeva nezaposlenih osoba za ostvarivanje prava na novčanu naknadu za vrijeme privremene nezaposlenosti, a po osnovu prestanka radnog odnosa, što je za 83 zahtjeva manje od broja podnešenih zahtjeva u toku 2018. godine. Podnesenih zahtjevi su pozitivno riješeni.

Prosječno u 2019. mjesечно je 76 nezaposlenih lica koristilo novčanu naknadu što je za 22 lica manje nego u 2018. godini..

Korisnici prava na novčanu naknadu	Pros. 2017.	Pros. 2018.	Pros. 2019.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	109	98	76	117	83	70	63	65	61	68	87	64	69	83	82
Žena	28	33	32	54	38	22	20	24	26	31	47	31	30	37	35

(Broj korisnika novčane naknade po mjesecima u 2019.)

U izvještajnom periodu za novčanu naknadu za vrijeme privremene nezaposlenosti isplaćeno je 366.989,00 KM, što je za 87.148,21 KM manje u odnosu na 2018.godinu.

Razloge ovako velikog broja korisnika novčane naknade možemo tražiti u stimulativnim isplatama nezaposlenim osobama (40% prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji BiH), kao i nerijetkim zloupotrebama ovog prava od strane nezaposlenih osoba i poslodavaca koji zadržavaju osobe u radnom odnosu osam mjeseci. Poslije ih prijavljuju birou rada da bi ih po isteku vremena isplate novčane naknade ponovo zaposlili. Također u predhodnoj godini je i izmjenjen način za apliciranje za ostvarivanje prava na novčanu naknadu u smislu dostavljanja potrebne dokumentacije. U predhodnim godinama osoba je morala dostaviti specifikacije plaća uplaćenih u posljednjih 8 mjesec od strane poslodavca što je činilo eliminatru stavku ukoliko se ne bi dostavila ova dokumentacija. Presudom Vrhovnih suda FBiH po podnesenoj žalbi jedne od nezaposlenih osoba ova praksa je dokinuta te ova dokumentacija više nije sastavni dio predmeta za ostvarivanje prava a što je po našem mišljenju još više stimulisalo kako poslodavce tako i nezaposlene osobe da koriste ovaj vid prava.

Na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju, obavezno zdravstveno osiguranje na kraju 2019. godine koristilo je 1673 nezaposlenih osoba što je smanjenje u odnosu na predhodnu godinu za 117 lica . Prosječno u toku 2019. godine zdravstveno osiguranje je koristilo 1667 lica od toga 880 žena. Primjetno je da je trend osoba koje se prijavljuju na evidenciju isključivo radi ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu u porastu. Naime osobe koje nemaju regulisano zdravstveno osiguranje drugim putem, pogotovo članovi domaćinstava u kojiima ima zaposlena osoba u preduzećima koja ne uplaćuju obaveze (npr.Granit u stečaju d.d.) korsite „rupu u zakonu“ tako što se prijave u radni odnos na par dana i nakon toga regularno se prijave na evidenciju nezapsolenih i koriste prava koja im pripadaju. Ovo je još jedna u nizu pojava koja nerealno oslikava statistički podatak stope nezaposlenosti, kako u našoj općini tako i u BiH.

Korisnici prava na ZO	Prosjeak 2017.	Prosjeak 2018.	Prosjeak 2019.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ukupno	1806	1777	1667	1759	1727	1708	1630	1634	1628	1627	1646	1631	1661	1683	1673
Žena	878	881	880	912	897	884	847	853	849	881	888	865	884	893	901

(Broj korisnika zdravstvene zaštite po mjesecima u 2019.)

U periodu od 01.01.2019. do 31.12.2019. godine podesena su dva zahtjeva za dokup staža, te su oba pozitivno riješena

U 2019. godini izdato je 2294 uvjerenja u različite svrhe, i to:

1. regulisanja poreza na dohodak 113,
2. dodijele stipendije za nekog od članova porodice 220,
3. prijave na javni konkurs 315,
4. ostvarivanja prava na zdravstveno i penzijsko 85,
5. smještaja nekog od članova porodice u studentski dom15,
6. obavljanje privatne djelatnosti 55,
7. odjave sa evidencije nezaposlenih 356

8. sufinansiranja zapošljavanja, obuke, dokvalifikacije i sl. 114
9. potrebe suda 154,
10. utvrđivanja činjeničnog stanja 724
11. nekorištenje novčanih primanja putem Službe 143

OSTALE AKTIVNOSTI

Tokom 2019. godine Biro rada Jablanica je imao stalnu saradnju sa Općinskim načelnikom, OV Jablanica, stručnim službama Općine Jablanica koja se iskazivala kroz održavanje sastanaka, pismenu korespondenciju na temu problema i mogućnosti njihovog rješavanja u oblasti zapošljavanja, izlaganja informacija na sjednicama Vijeća, izradu Programa za zapošljavanje, razvijanje mjera aktivne politike zapošljavanja i sl. Posebno naglašavamo da smo učestvovali u radu Vijeća za konkurentnost kao partner u izradi niza strategija za poboljšanje administrativnih usluga, smanjenje nezaposlenosti kroz programe, stvaranje boljih uslova za investitore kao i poboljšanje poticaja za poljoprivredu i promociju turizma. U 2019. Godini održane su četiri sjednica Vijeća za konkurentnost na kojima se raspravljalo o mnogim pitanjima bitnim za razvoj poduzetništva, poslovnih zona, programa zapošljavanja, regulacionih planova i ostalih pitanja birnih za funkcionisanje javno privatnog partnerstva.

Biro je u toku 2019. godine održavao izuzetno dobru saradnju kako sa Udruženjem privrednika općine Jablanica tako i sa članicama pojedinačno. Redovno smo ih izvještavali o svim našim aktivnostima, posebno o našim programima u kojima smo očekivali njihov angažman. U toku 2019. godini u više navrata je održan sastanak sa predsjednikom Udruženja sa akcentom na važnost dobrog odnosa i međuzavisnosti Službe i Udruženja.

Saradnja sa Zavodom PIO i Zavodom za zdravstveno osiguranje, Poreskom upravom je također izuzetna, i tokom cijele godine su nam blagovremeno dostavljali podatke iz svojih matičnih evidencija, na osnovu kojih bi Služba pratila kretanja u oblasti zapošljavanja, te ažurirala svoje evidencije.

Ističemo izuzetno dobru saradnju sa menadžmentom osnovne i srednje škole u pogledu razmjene podataka i pripremanja određenih rješenja s ciljem usklađivanja stručnog obrazovanja i potreba tržišta rada. Također, ističemo spremnost menadžmenta škola da u saradnji sa nadležnim birom za zapošljavanje angažuje veći broj volontera i pripravnika radi sticanja iskustva, a radi postizanja konkurentnosti na tržištu rada.

U dva navrata u 2019. Godini prostorije Biroa posjetili su i pripadnici međunarodne mirovne misije LOT tima predstavnici Turske koji su se interesovali o stanju na tržištu rada te brojem nezaposlenih lica kao i opštem stanju u privredi.

Biro rada Jablanica

U Jablanici 14.02.2020. godine

Dostaviti:

1. Općini Jablanica,
2. a/a